

Dorota Jędrzejewska

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieluniu – powstanie i działalność

Rocznik Wieluński 2, 232-235

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dorota Jędrzejewska

POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W WIELUNIU – POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ

W wyniku wprowadzenia reformy administracyjnej kraju, w dziedzinie bibliotekarstwa publicznego rozpoczął się trudny proces tworzenia bibliotek powiatowych. Analizowana była ich sytuacja prawna i organizacyjna, możliwości programowe i kulturalne oraz materialne uwarunkowania tworzonej sieci instytucji o istotnym znaczeniu dla bibliotekarstwa samorządowego.

Podstawy prawne organizowania bibliotek powiatowych zawarto w ustawie z 24 lipca 1998 roku o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa z dniem 1 stycznia 1999 roku. Na mocy ustawy kompetencyjnej, zmieniającej m.in. ustawę o bibliotekach, wprowadzono zapis: „powiat organizuje i prowadzi co najmniej jedną powiatową bibliotekę publiczną”.

W powiecie wieluńskim realizacja ustawy w tym zakresie nastąpiła w 2000 roku. Uchwałą nr XXIII/188/2000 Rady Powiatu w Wieluniu z dnia 27 listopada 2000 r. utworzono Powiatową Bibliotekę Publiczną w Wieluniu. Główny kształt organizacyjny Biblioteki określono w jej statucie, uchwałą nr XXIII/189/2000 Rady Powiatu w Wieluniu z dnia 27 listopada 2000 roku. Dopelnieniem stał się akt o utworzeniu samodzielnej jednostki organizacyjnej.

Akt o utworzeniu powiatowej biblioteki publicznej w wieluniu

Na podstawie art.11 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 1997 r. nr 110, poz. 721 z późn. zmianami), art. 11, ust. 1,2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 1997 r. nr 85, poz. 539 z późn. zmianami), uchwały nr XXIII/188/2000 Rady Powiatu w Wielu-

niu z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie utworzenia Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wieluniu: tworzy się z dniem 15 grudnia 2000 r. bibliotekę o nazwie ***Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieluniu.***

Organizację Biblioteki określa Statut nadany uchwałą nr XXIII/189/2000 Rady Powiatu w Wieluniu z dnia 27 listopada 2000 r.

Siedzibą Biblioteki jest miasto Wieluń, ul. Śląska 23a. Terenem jej działania Powiat Wieluński w województwie łódzkim.

Biblioteka jest finansowana z budżetu Powiatu Wieluńskiego, a także dochodów własnych, darowizn, dotacji celowych i innych źródeł.

Niniejszy Akt wchodzi w życie z dniem podjęcia uchwały o utworzeniu Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wieluniu.

29 grudnia 2000 roku powołano dyrektora placówki, którego zadaniem było podjęcie wszelkich czynności mających na celu organizację i prawidłowe funkcjonowanie Powiatowej Biblioteki Publicznej w Wieluniu.

W okresie od stycznia do czerwca 2001 r. realizowano zadania związane z adaptacją na cele biblioteczne części budynku znajdującego się przy ulicy Śląskiej 23a. Trwały prace budowlane i modernizacyjne. Obejmowały one m.in.: wyburzenie ścian działowych, wymianę instalacji elektrycznej i sanitarnej, podłóg oraz malowanie pomieszczeń. Estetycznie i funkcjonalnie wyposażone pomieszczenia udostępniono czytelnikom w lipcu 2001 roku – w ograniczonym jeszcze zakresie.

W strukturze Biblioteki znalazły się następujące działy: Czytelnia główna książek i czasopism, Czytelnia multimedialna, Dział obsługi sieci bibliotek. W przyszłości będzie utworzona wypożyczalnia książek, bo na ten cel wyodrębniono pomieszczenie. Mały, biblioteczny hol będzie wykorzystany na cele ekspozycyjne.

Tymczasem rozpoczęto koordynację pracy 32 bibliotek powiatu wieluńskiego, w zakresie upowszechniania czytelnictwa, działalności instrukcyjno–metodycznej, doskonalenia zawodowego, gromadzenia i opracowania zbiorów, komputeryzacji oraz promocji bibliotek w środowisku.

Do podstawowych funkcji biblioteki należy gromadzenie zbiorów. Zbiory biblioteczne, ich wielkość oraz wartość merytoryczna decydują o znaczeniu biblioteki i jej roli w środowisku. Dlatego w pierwszym etapie tworzenia Powiatowej Biblioteki Publicznej rozpoczęto budowę księgozbioru, głównie naukowego, który zapewniłby mieszkańcom powiatu dostęp do specjalistycznych zbiorów i informacji. Oprócz przyjęcia tradycyjnej formy dokonywania zakupu w hurtowniach Łodzi, nawiązano kontakt z Biblioteką Narodową, Fundacją Pomocy Bibliotekom, Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Łodzi w celu pozyskania księgozbioru w postaci darów. Efektem starań było otrzymanie kilkuset egzemplarzy cennych pozycji.

Gromadzenie literatury dotyczącej regionu jest statutowym zadaniem placówki. Ten rodzaj zbiorów powstał dzięki przekazaniu Bibliotece prywatnych wydawnictw regionalnych przez prof. dr. hab. Tadeusza Olejnika.

Od września 2001 roku Biblioteka uzyskała możliwości zwiększenia stanu zatrudnienia o 1 etat, co spowodowało pełniejszą realizację zadań statutowych. Na tym etapie rozwoju biblioteki powiatowej podjęto działania w zakresie:

- 1) budowania centralnego ośrodka udostępniającego materiały biblioteczne, poszukiwane przez mieszkańców powiatu, które z powodu specjalistycznego charakteru lub ograniczeń finansowych nie są obecne w bibliotekach samorządowych
- 2) tworzenia centrum metodycznego dla sieci bibliotek publicznych Powiatu Wieluńskiego

Pierwszy obszar działania utworzyły następujące kompleksy zadań:

- prowadzenie systemu obsługi użytkowników z wykorzystaniem zbiorów literatury naukowej oraz komputerowego systemu bibliotecznego z łączem internetowym i pocztą elektroniczną (w Bibliotece istnieje sieć złożona z 4 stanowisk komputerowych)
- organizowanie dostępu do materiałów edukacyjnych i zbiorów multimedialnych
- organizowanie wypożyczeń międzybibliotecznych polegających na sprowadzaniu książek, potrzebnych do pisanía prac naukowych
- budowanie ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej o charakterze regionalnym

W kręgu zainteresowań Biblioteki znalazły się też osoby niepełnosprawne. Ich twórczość plastyczna i literacka była prezentowana pod hasłem „Im bardziej jestem”.

Drugi obszar działania tworzą następujące zadania:

- pomoc oraz pośrednictwo w doborze i zakupie zbiorów bibliecznych
- koordynacja pracy w zakresie opracowania zbiorów w zautomatyzowanym systemie procesów bibliecznych
- pomoc i poradnictwo w zakresie organizacji bibliotek oraz usług bibliecznych
- koordynacja rocznej sprawozdawczości w powiecie
- organizacja szkoleń i doskonalenia zawodowego dla pracowników merytorycznych bibliotek
- doradztwo w zakresie doboru, zakupu i wdrażania sprzętu i oprogramowania komputerowego
- świadczenie porad z zakresu prawa bibliotecznego
- promocja bibliotek, zbiorów, usług oraz imprez bibliecznych
- koordynacja działalności kulturalnej

Zakończono pierwszy rok działalności w nowej strukturze organizacyjnej. Rok sprawozdawczy w bibliotekach powiatu wieluńskiego przedstawiał się – w świetle danych statystycznych – następująco:

- Stan zbiorów na koniec 2001 roku wynosił 361 561 książek
- Zakupiono 5089 woluminów, za kwotę 91 634 zł
- Wypożyczono ogółem 338 167 woluminów; z bibliotek powiatu korzystało 21 224 czytelników.

Są to wyniki bardzo dobre: 26,2 czytelników na 100 mieszkańców sytuuje placówki powiatu wieluńskiego na pierwszym miejscu w województwie, natomiast 417,2 wypożyczeń na 100 mieszkańców daje trzecie miejsce w województwie.

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieluniu posiada szeroko zakrojony plan działania na najbliższy okres, polegający na usprawnieniu dostępu do zasobów informacyjnych, budowie Powiatowej Sieci Informatycznej, pozwalającej na stworzenie jednolitej bazy danych o zbiorach wszystkich placówek w powiecie, opracowywaniu bibliografii regionalnej, a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym, kształtowaniu powiatowego systemu opieki instrukcyjno-metodycznej, tworzeniu obsługi bibliotecznej dla specjalnych grup użytkowników – chorych i niepełnosprawnych oraz uruchomieniu wypożyczalni zbiorów. Wszystkie te prace ukazują zadania biblioteki powiatowej jako organizatora powiązanej logicznie i funkcjonalnie sieci. Biblioteka powiatowa jako instytucja o wyrazistym i akceptowanym wizerunku publicznym, utrzymująca kontakty z innymi bibliotekami i instytucjami, odgrywa znaczącą rolę w obrębie sieci, a zwłaszcza wobec tworzących ją bibliotek samorządowych. Biblioteka powiatowa musi się także spełnić jako centralna ksiąźnica, oferująca zbiory oraz usługi komplementarne wysoko cenione przez mieszkańców powiatu.

Spoleczeństwo wieku XXI na pewno będzie poszukiwać miejsca, gdzie odnajdzie wartości wywodzące się ze świata wiedzy, literatury, kultury. Miejscem tym ma być biblioteka i jej zbiory. Ten właśnie czynnik stanowi o wyjątkowości biblioteki jako instytucji kultury.